

Criteris per a la selecció i el tractament de la terminologia en el DIEC

CAROLINA SANTAMARIA JORDÀ

Oficines Lexicogràfiques de l'Institut d'Estudis Catalans

1. INTRODUCCIÓ

Que els diccionaris de llengua general han de contenir terminologia és una premissa generalment acceptada des de fa temps. La raó és òbvia: la competència lèxica dels usuaris d'aquests diccionaris inclou unitats amb diversos graus d'especialització, especialment avui dia, que s'han multiplicat els coneixements especialitzats i que aquests coneixements tenen una gran difusió a través dels mitjans de comunicació. Cal que aquests usuaris puguin trobar en el diccionari general unitats més o menys especialitzades i aclarir els dubtes que puguin tenir sobre aquestes unitats.

No hi ha consens, però, sobre quina ha de ser la proporció de terminologia en un diccionari general ni sobre quin nivell d'especialització ha de tenir aquesta terminologia. Al costat dels qui defensen que el diccionari hauria de recollir únicament aquells termes científics o tècnics que ultrapassen el cercle purament professional i són coneguts per parlants de fora de l'àmbit de l'especialització, trobem els qui consideren que al diccionari general li correspon una funció normalitzadora de la terminologia científica i tècnica i, per tant, ha de donar cabuda a tots aquells termes necessaris per a la comunicació entre els usuaris fins a un determinat grau d'especialització.

L'atenció a les funcions que ha de fer l'obra i als usuaris a què va dirigida haurien d'ajudar a prendre decisions sobre aquests aspectes. Ara bé, la frontera entre les unitats lèxiques especialitzades i les unitats lèxiques del lèxic comú és cada cop més difusa i sovint es produeixen transvasaments de mots del lèxic general al lèxic especialitzat i del lèxic especialitzat al lèxic comú, i això dificulta la presa d'aquestes decisions.

2. APUNT SOBRE LA TRADICIÓ LEXICOGRÀFICA CATALANA I LA TERMINOLOGIA

Tradicionalment, en els diccionaris catalans hi ha hagut una tendència a incloure-hi molta terminologia.

N'hi havia força als diccionaris del segle XVII. Ens referim al *Fons verborum et phrasium*, d'Antoni Font, al *Dictionarium seu Thesaurus Catalano-Latinus verborum ac phrasium*, de Pere Torra, tots dos de la primera meitat del segle, i també al *Gazophylacium Catalano-Latinum*, de Joan Lacavalleria, del 1696.

Als diccionaris de la Renaixença hi trobem aquesta terminologia revisada, corregida i, en alguns casos, augmentada. És el cas del *Diccionario catalán-castellano-latino*, de Joaquim Esteve, Josep Belvitges i Antoni Juglà, i el *Diccionari de la llengua catalana amb la correspondència castellana i llatina*, de Pere Labèrnia. Aquest darrer és l'obra lexicogràfica més important del segle XIX en llengua catalana i recull un gran nombre de tecnicismes que molt sovint il·lustra amb definicions enciclopèdiques.

3. EL DICCIONARI GENERAL DE LA LLENGUA CATALANA DE POMPEU FABRA

Sabem que Pompeu Fabra era un home de formació científica i que va incloure força terminologia tècnica i científica en el *Diccionari general de la llengua catalana* (DGLC), de vegades més del que esperaríem d'un diccionari de llengua general. Aquesta característica s'ha valorat sempre molt positivament i ha servit per defensar que, gràcies a aquest diccionari, existeix un lèxic català científic disponible per a la comunicació.

En un estudi que van fer les Oficines Lexicogràfiques (OL) de la Secció Filològica (SF) abans d'iniciar les tasques d'elaboració del *Diccionari de la llengua catalana* de l'IEC (DIEC1) es demostrava que entre un 55 % i un 60 % de les accepcions del diccionari de Fabra duïen un codi d'àrea temàtica diferent del de lèxic comú. L'estudi també va fer palès que en el DGLC hi havia força desequilibris entre les diferents àrees. Al costat d'àrees amb una profusió de termes que semblava excessiva (medicina, zoologia, botànica, agricultura, geologia, religió, història, dret, química), n'hi havia d'altres escassament representades (veterinària, biblioteconomia, mineria, numismàtica).

3.1. Les fonts de la terminologia del DGLC

Una de les explicacions d'aquest pes dels termes d'especialitat en el DGLC són les fonts en què es basa.

Pel que fa als diccionaris generals, les obres de referència foren les següents:

1. *Diccionaris catalans*. El *Diccionari de la llengua catalana* de Pere Labèrnia, que ja hem esmentat més amunt, era el diccionari d'ús més estès a començaments del segle XX i va tenir una forta influència sobre el DGLC.

2. *Diccionaris d'altres llengües*. Concretament, Fabra pren com a referència tres diccionaris corresponents a tres llengües altres que el català: el *Diccionario de la lengua española* de la Real Academia Española (DRAE, 1925) per a l'espanyol, el *Dictionnaire général de la langue française* de Hatzfeld i Darmesteter (1890-1893) per al francès i el diccionari *Webster's international dictionary of the English language* (1909) per a l'anglès.

L'altra font que de ben segur fou determinant en el procés de selecció i definició dels termes en el DGLC són els especialistes.

3.2. *La col·laboració dels especialistes en el DGLC*

Fabra considerava necessària la col·laboració dels especialistes en la tasca lexicogràfica. Una prova és l'intercanvi epistolar entre Fabra i dos especialistes de botànica que van col·laborar en el DGLC: Manuel de Garganta i Pius Font i Quer.

En les cartes que Fabra enviava als especialistes veiem com els demana que facin tres tasques amb els termes d'especialitat:

- Que afegeixin a les llistes els termes que hi troben a faltar i que considerin que cal recollir al diccionari. Per tant, els demana que seleccionin la nomenclatura.

- Que proposin la forma que han de tenir els termes, mirant d'evitar aquelles que són defectuoses o preses del castellà. Per tant, els demana que indiquin com s'ha de representar aquesta nomenclatura.

- Que defineixin els termes amb definicions breus, científiques i exactes.

El resultat de tota aquesta tasca el coneixem bé. El DGLC és un diccionari amb una proporció molt elevada de lèxic d'especialitat, ja que inclou no només tots aquells termes d'especialitat que eren d'ús general perquè havien passat a formar part de la llengua comuna, sinó també aquells termes que els usuaris poguessin necessitar per a la comunicació en l'àmbit científic i tècnic i els que plantejaven algun dubte sobre la forma.

Quant a les definicions dels termes, sovint són extenses i, en moltes ocasions, enciclopèdiques, amb informacions d'interès gairebé exclusiu de l'especialista (com ara el nom científic en les definicions de les espècies d'animals i plantes, la fórmula química en les definicions dels compostos químics o el símbol i el pes atòmic que apareixen en les definicions dels elements químics). Són, sens dubte, el reflex de la voluntat de Fabra d'oferir descripcions científiques, exactes i precises.

4. **EL DICIONARI DE LA LLENGUA CATALANA D'ENCICLOPÈDIA CATALANA**

La primera edició del *Diccionari de la llengua catalana* de l'editorial Grup Enciclopèdia Catalana (DLC) apareix l'any 1982, dos anys després d'haver estat publicat el darrer volum de la primera edició de la *Gran enciclopèdia catalana*.

Pel que fa al plantejament general, el DLC és deutor del DGLC i acull la llengua comuna aplegada per Fabra. Ara bé, l'objectiu més important de l'obra era ampliar i consolidar el lèxic usual català, sobretot el lèxic tècnic i científic, atès que el diccionari de Fabra era clarament insuficient. Calia que fos una obra útil, moderna i actualitzada, d'un abast superior al del DGLC, amb respostes per a molts dubtes que el diccionari de Fabra no podia resoldre.

Per a l'ampliació del lèxic científic i tècnic heretat del DGLC, es procedí al despullament de la *Gran enciclopèdia catalana*: bona part del material lèxic d'aquesta obra es va extreure i es va recollir en un sol volum perquè la consulta fos còmoda i pràctica.

El diccionari resultant contenia un percentatge molt elevat de terminologia (si el comparem amb diccionaris castellans de llengua general coetanis, com ara el DRAE) i representà un enriquiment del cabal lèxic respecte del DGLC, sobretot pel que fa al vocabulari científic i tècnic. També significà un gran avenç en la normalització de la terminologia científica i tècnica en català.

Per totes aquestes raons, el DLC va tenir un gran èxit de públic i ha condicionat els diccionaris catalans que s'han publicat després, inclòs el DIEC, els quals han continuat aquesta tendència d'incorporar una elevada proporció de terminologia en la seva nomenclatura.

5. LA PRIMERA EDICIÓ DEL *DICCIONARI DE LA LLENGUA CATALANA DE L'IEC (DIEC1)*

L'Institut d'Estudis Catalans emprengué el projecte del DIEC amb l'objectiu de fer un diccionari amb les característiques següents:

- institucional (l'IEC en el seu conjunt havia de participar en la seva elaboració),
- normatiu (els mots i les informacions associades havien de ser correctes),
- útil i actual per a la comunicació d'un parlant mitjanament culte,
- interdialectal (amb unitats representatives dels parlars de tot el territori),
- reflex dels diferents nivells de formalitat.

Dins d'aquest marc general, les unitats lèxiques especialitzades que s'inclouguessin en aquest nou diccionari havien de ser:

- de tots els àmbits temàtics,
- actuals i correctes,
- prou fonamentals per donar compte de la competència d'un parlant mitjanament culte,
- suficientment representatives en tot el territori lingüístic.

El projecte del DIEC1 s'inicia l'any 1991 i partia d'un text previ: el DGLC de Pompeu Fabra. Des de la publicació del *Diccionari general* s'havien produït im-

portants avenços científics i tecnològics i calia que el nou diccionari ampliés i actualitzés el lèxic especialitzat del diccionari de Fabra perquè l'obra resultant fos útil per a la comunicació en els àmbits científic i tècnic.

5.1. *Les fonts de la terminologia del DIEC1*

Les fonts de referència per a la fixació i la descripció de la terminologia del DIEC1 foren aquestes cinc:

- El *Diccionari general* de Pompeu Fabra.
- El *Diccionari de la llengua catalana* d'Enciclopèdia Catalana. En el lèxic especialitzat, el diccionari d'Enciclopèdia Catalana és l'obra que més influència va tenir en el DIEC1.
- La base de dades del TERMCAT.
- Altres reculls terminològics.
- Els especialistes de les diferents àrees del saber.

5.2. *Fases de treball per a la fixació i la descripció de la terminologia del DIEC1*

Classificarem les tasques que es varen dur a terme en quatre grans fases:

5.2.1. **Fase 1: la preparació de les fonts**

En aquesta primera fase, les OL van preparar les fonts del DIEC1 per tal que es poguessin introduir a la base de dades BDOL.¹

En el cas del *Diccionari general* de Fabra, la preparació consistí a escanejar-lo i codificar-lo (en col·laboració amb el projecte del Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana de l'IEC i amb el Servei de Tractament de Textos Catalans de la Universitat de Barcelona) per, posteriorment, traspassar-lo semiautomàticament a BDOL.

En l'àmbit del llenguatge d'especialitat, i atès que el DIEC neix com un projecte col·lectiu de tot l'Institut, la Secció Filològica va encarregar la tasca a un centenar d'especialistes que eren membres de les seccions de l'IEC (molts dels quals ja havien participat en l'elaboració de la *Gran enciclopèdia catalana*).

1. BDOL era una base de dades relacional dissenyada expressament per al projecte del DIEC1 i que ha estat una eina fonamental per a les tasques d'elaboració de les dues edicions del diccionari.

5.2.2. Fase 2: la classificació temàtica

Un cop les OL van tenir el DGLC en format de base de dades, calia assignar a totes les accepcions un o més codis d'àrea temàtica per tal de classificar-les temàticament.

Calia, doncs, establir la llista d'àrees temàtiques de BDOL. Prenent com a referència les llistes d'àrees de la base del TERMCAT i de la *Gran enciclopèdia catalana*, les OL van establir una llista de cinquanta-vuit àrees que es van anar introduint a totes les accepcions del DGLC. Vegem-les en la taula 1.

TAULA 1. *Llista d'àrees temàtiques per al DIECI*

adoberia	explotació animal	numismàtica
agricultura	filosofia	obres públiques
amfibis i rèptils	física en general	ocells
antropologia	física nuclear	pedagogia
arqueologia	genealogia i heràldica	peixos
arquitectura	geografia	pesca
art	geologia	plantes inferiors
astronomia	història	plantes superiors
biblioteconomia	indústria química	política
biologia	indústria tèxtil	psicologia
bolets	informàtica	química
botànica	invertebrats	religió
ciència forestal	mamífers	sociologia
col·lectius vegetals	matemàtiques	telecomunicacions
comunicació	medicina i farmàcia	transports en general
dret / lleng. administratiu	metallúrgia	transports per aigua
ecologia	meteorologia	veterinària
enginyeria elèctrica	metrologia	zoologia
enginyeria electrònica	mineria	
enginyeria industrial	música	

FONT: Elaboració pròpia.

Aquesta operació va facilitar molt les tasques de selecció i revisió de la terminologia que havien de dur a terme els especialistes, atès que podien treballar a partir de llistats temàtics del diccionari de Fabra.

5.2.3. Fase 3: la selecció de la nomenclatura

En aquesta fase del projecte es demanava als especialistes que damunt mateix dels llistats rebuts fessin les tasques següents:

— Numerar els termes de l'1 al 4, segons la necessitat que fossin recollits en el nou diccionari:

- 1 = terme imprescindible, cal incloure'l,
- 2 = terme important, convé incloure'l,
- 3 = terme interessant, però no és necessari incloure'l,
- 4 = terme no pertinent, no s'ha d'incloure.

— Anotar els termes que trobaven a faltar en els llistats i que, a parer seu, s'havien de recollir al nou diccionari.

— Indicar quina era la forma ortogràfica que, a parer seu, havien de tenir els termes que seleccionaven, amb el benentès que les decisions finals sobre la grafia dels termes eren de la Comissió de Lexicografia i de la Secció Filològica.

El resultat d'aquesta selecció era introduït a BDOL i valorat per la Comissió de Lexicografia de la SF.

5.2.4. Fase 4: la redacció de les definicions de les unitats seleccionades

Per a aquesta darrera fase, cada especialista va rebre la llista dels termes que havia seleccionat en la fase anterior acompanyats de les diverses definicions extretes de les fonts de referència introduïdes a BDOL. Se'ls demanava que triessin una d'aquestes definicions o bé que en redactessin una de nova, si cap de les recollides en el llistat no li semblava prou satisfactòria.

La participació dels experts en el DIEC1 va evidenciar que lexicògrafs i especialistes no perceben de la mateixa manera la realitat especialitzada i tenen idees diferents sobre com s'han de representar els termes d'especialitat en un diccionari. Malgrat aquestes divergències i algunes desavinences fruit de la pressió dels terminis de l'obra, la corresponsabilització de lexicògrafs i especialistes en la selecció i la preparació de la terminologia del diccionari fou valorada positivament. Per a uns i altres es feia palès que la participació dels especialistes en els projectes lexicogràfics era necessària, ja sigui com a informadors i supervisors o com a agents actius en la redacció i la preparació de l'obra. Cal dir, però, que alguns especialistes van manifestar un cert descontent perquè algunes de les seves propostes finalment no van ser recollides al diccionari.

El resultat de tota aquesta tasca també és prou conegut de tothom. Estructuralment, el DIEC1 seguí el model del DGLC. Quant al contingut, però, representà un increment molt significatiu de les unitats lèxiques especialitzades respecte del diccionari de Fabra (de les 44.000 accepcions noves, 25.000 eren especialitzades) i, per tant, una actualització del lèxic especialitzat del diccionari normatiu. Finalment, el nou diccionari normatiu resolgué molts dubtes sobre la grafia dels termes, atès que la Secció Filològica va fer un gran esforç en la fixació d'aquestes grafies.

6. LA SEGONA EDICIÓ DEL *DICCIONARI DE LA LLENGUA CATALANA* DE L'IEC (DIEC2)

6.1. *L'elaboració del DIEC2*

L'any 1998 neix el projecte del DIEC2 amb la voluntat de fer una revisió sistemàtica del DIEC1, tres anys després de la seva publicació.

Les raons per a la revisió eren fonamentalment dues: d'una banda, els terminis per a la publicació del DIEC1 havien resultat massa ajustats, per la qual cosa, algunes de les revisions finals es van haver d'accelerar i d'altres no es van poder dur a terme. De l'altra, alguns especialistes s'havien lamentat que no s'havien tingut en compte totes les seves propostes.

La revisió de la terminologia fou la tasca més complexa de tot el projecte del DIEC2. És la que va costar més esforços i la que va tenir un període d'execució més llarg (de març de 1998 a setembre de 2005).

6.2. *Fases de treball per a la fixació i la descripció de la terminologia del DIEC2*

Des del punt de vista operatiu, el procés de revisió de cadascuna de les àrees es dividí en dues grans fases.

— Fase 1, revisió de la nomenclatura: tria dels termes que han de figurar en el diccionari i de la grafia que han de tenir (selecció i representació dels termes).

— Fase 2, revisió de les definicions: com s'ha d'explicitar en el diccionari el significat de cada un d'aquests termes.

Abans d'iniciar la primera d'aquestes fases, però, i en atenció als suggeriments que ens havien fet arribar els especialistes que havien col·laborat en el DIEC1, es va revisar la llista de les àrees temàtiques que s'havia fet servir en la primera edició. El resultat fou una llista de setanta-sis àrees que reproduïm en la taula 2 (en cursiva, les àrees noves respecte de la versió de la primera edició).

TAULA 2. *Llista d'àrees temàtiques per al DIEC2*

adoberia	física en general	mineria
agricultura	física nuclear	música
amfibis i rèptils	fongs i líquens	numismàtica
antropologia	geografia	obres públiques
arqueologia	geologia	ocells
arquitectura	genealogia i heràldica	<i>oficines</i>
art	història en general	<i>paleontologia</i>
<i>arts gràfiques</i>	<i>hoteleria</i>	pedagogia
astronomia	<i>indústria de la fusta</i>	peixos
biblioteconomia	indústria química	pesca
biologia	indústria tèxtil	plantes inferiors
botànica	<i>indústries en general</i>	plantes superiors
ciència forestal	informàtica	política
collectius vegetals	invertebrats	<i>professions</i>
comunicació	<i>islam</i>	psicologia
<i>defensa</i>	<i>jocs i espectacles</i>	química
dret	<i>literatura</i>	religió
ecologia	<i>llenguatge administratiu</i>	sociologia
<i>economia domèstica</i>	mamífers	telecomunicació
enginyeria elèctrica	matemàtiques	<i>teoria econòmica</i>
enginyeria electrònica	medicina i farmàcia	transports en general
enginyeria industrial	metallúrgia	transports per aigua
<i>esports</i>	meteorologia	veterinària
explotació animal	metrologia	zoologia
<i>filologia</i>	<i>mineralogia general</i>	
filosofia	<i>minerals</i>	

FONT: Elaboració pròpia.

Cent disset especialistes, la gran majoria membres de les seccions de l'IEC o experts designats per aquests, van revisar seixanta-set d'aquestes àrees. Les nou restants foren revisades pel TERMCAT.

6.2.1. Fase 1: la revisió de la nomenclatura

Dins aquesta primera fase, distingim les tasques següents:

- *Tramesa a cadascun dels especialistes del llistat* amb els termes del DIEC1 pertanyents a l'àrea temàtica corresponent (març de 1998). El juliol de 1998 se celebrà una reunió de coordinació a què assistiren el president de l'IEC, el president de la Secció Filològica, membres de la Comissió de Lexicografia i vint-i-tres membres de les altres seccions de l'Institut, amb l'objectiu de donar-los les indicacions per a la revisió de la nomenclatura.

- *Recepció del material* revisat pels especialistes i introducció a BDOL de les seves propostes d'addició, de supressió o de canvi de grafia.

- *Elaboració d'informes* sobre les propostes rebudes. Les OL van elaborar un informe per a cadascuna de les propostes dels especialistes. Se'n van fer prop de quatre mil i tenien una estructura de graella en què es feien constar les dades següents:

- Si el terme en qüestió estava documentat en les fonts de referència (diccionaris, corpus, TERMCAT).
- Quin grau d'especialització tenia (baix, mig o alt).
- Si hi havia sinònims del terme al DIEC1.
- En el cas que fos un mot genuí, si era ben format o no.
- En el cas que es tractés d'un manlleu, calia indicar la llengua d'origen i el grau d'adaptació (no adaptat, adaptat gràficament o adaptat morfològicament).
- La raó per la qual no s'havia inclòs al DIEC1.

- *Anàlisi dels informes per part de la Comissió de Lexicografia* i presa de decisions sobre cadascuna de les propostes dels experts. A continuació, les Oficines Lexicogràfiques informaven aquests experts dels acords presos per la CL.

- *Recepció de la resposta dels especialistes* a les resolucions de la CL. Les OL traslladaven aquesta resposta a la Comissió, que prenia les darreres decisions i tancava la nomenclatura de l'àrea.

6.2.2. Fase 2: la revisió de les definicions

En el cas de la revisió de les definicions, el procés de treball fou fonamentalment el mateix que en la primera fase, però amb menys implicació de la Comissió de Lexicografia. Les tasques que es varen dur a terme són les següents:

- *Tramesa a cada especialista d'un llistat amb tots els termes de la seva àrea,*

tant els que ja eren al DIEC1 com els nous que ell havia proposat d'afegir en la fase de revisió de la nomenclatura, acompanyats de la definició corresponent. Aquesta tramesa s'inicia el juny de 1999. Com en la primera fase, es va celebrar una reunió de coordinació amb els representants de totes les seccions per tal de lliurar-los les indicacions que havien de seguir en la revisió de les definicions.

— *Recepció de la feina feta pels especialistes* i revisió de les definicions proposades per aquests per tal d'adequar-les als criteris lexicogràfics generals.

— *Introducció a BDOL de les definicions* un cop revisades per les OL.

— *Elaboració d'un informe per a l'especialista* en què se li comunicava quines definicions s'havien acceptat sense fer-hi cap canvi i quines s'havien modificat d'acord amb els criteris de l'obra o per raons de coherència interna.

— *Recepció de la resposta final dels especialistes i tancament de l'àrea*.

El DIEC2 representa un increment significatiu de les unitats lèxiques especialitzades respecte del DIEC1. Inclou 2.500 accepcions especialitzades més que el DIEC1, uns 1.900 articles nous i també unes 1.800 subentrades especialitzades més. En aquesta segona edició també es van esmerçar molts esforços a resoldre problemes gràfics dels termes i a millorar-ne les definicions.

Finalment, per tancar aquesta aportació a la jornada, volem insistir en el caràcter institucional de les dues edicions del DIEC. En totes dues obres es va fer un gran esforç perquè membres de totes les seccions hi participessin i tota la institució s'hi sentís implicada i representada. Aquesta és la raó del pes que té la terminologia en els dos diccionaris, tant pel que fa al nombre de termes que recull com a la descripció que se'n fa.

BIBLIOGRAFIA

- CABRÉ, M. Teresa (1992). *La terminologia: La teoria, els mètodes, les aplicacions*. 1a ed. Barcelona: Empúries.
- (1994). «Terminologie et dictionnaires». *Meta: Journal des Traducteurs = Translators' Journal*, vol. 39, núm. 4: *Hommage à Bernard Quemada: termes et textes*, p. 589-597.
- (1995). «Terminologia i diccionaris (2)» A: MASSOT, Josep (coord.). *Estudis de Llengua i Literatura Catalanes/XXXI: Miscel·lània Germà Colón*. Vol. 4. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 277-306.
- (2007). «Términos y palabras en los diccionarios». A: CUARTERO OTAL, J.; EMSEL, M. (ed.). *Vernetzungen: Bedeutung in Wort, Satz und Text. Festschrift für Gerd Wotjak zum 65. Geburtstag*. Frankfurt del Main: Peter Lang, p. 71-84.
- CABRÉ, M. Teresa; BOZZO, Maria; EGEA, Àngels; JUNCADILLA, Marta; SANTAMARIA, Carolina (1995). «El nou diccionari normatiu». *Caplletra*, vol. 1, núm. 17, p. 201-219.
- CABRÉ, M. Teresa; BOZZO, Maria; SANTAMARIA, Carolina (1995). «Característiques generals del *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans». *Llengua i Ús*, vol. 1, núm. 4, p. 27-30.

- CABRÉ, M. Teresa; BOZZO, Maria; SANTAMARIA, Carolina (1996). «El Diccionari de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans». *Butlletí Intern del Departament de Presidència*, vol. 1, núm. 11, p. 2-15.
- COLÓN, Germà (2007a). «Introducció al Diccionari general de la llengua catalana». A: FABRA, Pompeu. *Obres completes*. Direcció a cura de Jordi Mir i Joan Solà. Vol. 5. Barcelona: Enciclopèdia Catalana: Edicions 62; València: Edicions 3 i 4; Palma: Moll, p. 15-40.
- (2007b). «Pompeu Fabra, lexicògraf». A: MONTSERRAT, Anna; CUBELLS, Olga (ed.). *Entorn i vigència de l'obra de Fabra: Actes del II Colloqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra»*. Valls: Cossetània, p. 305-316.
- CORACHAN, Manuel (dir.) (1936). *Diccionari de medicina*. Pròleg a cura d'August Pi i Suñyer i de Pompeu Fabra. Barcelona: Salvat. 2 v.
- DOMINGO, M. Teresa (2007). «Influència del diccionari de Pere Labèrnia en el diccionari de Pompeu Fabra». A: MONTSERRAT, Anna; CUBELLS, Olga (ed.). *Entorn i vigència de l'obra de Fabra: Actes del II Colloqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra»*. Valls: Cossetània p. 317-326.
- FABRA, Pompeu (1936). «Pròleg». A: CORACHAN, Manuel (dir.). *Diccionari de medicina*. Barcelona: Salvat, p. IX-X.
- FABRA, Pompeu; FONT I QUER, Pius; GARGANTA, Manuel de (1991). *Un epistolari fonamental per a la lexicografia científica catalana (1928-1953)*. Edició a cura de Carles Riera i Fonts i Joan Vallès Xirau. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. 121 p. (Biblioteca Filològica; XXVI)
- GELPÍ, Cristina (2000). «Marcatge temàtic i usuari potencial al DGLC». A: GINEBRA, Jordi; MARTÍNEZ, Raül-David; PRADILLA, Miquel Àngel (ed.). *La lingüística de Pompeu Fabra*. Vol. 2. Alacant: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana: Universitat Rovira i Virgili, p. 349-363. (Symposia Philologica; 3 i 4)
- HATZFELD, Adolphe; DARMESTETER, Arsène; THOMAS, M. Antoine (1964) [1890-1900]. *Dictionnaire générale de la langue française: du commencement du XVIIIe siècle jusqu'à nos jours précédé d'un traité de la formation de la langue*. París: Librairie Ch. Delagrave. 2 v.
- MARCH, Joan (2000). «Les aportacions de Pompeu Fabra i els seus col·laboradors al desenvolupament del llenguatge científic català modern (1901-1936)». A: GINEBRA, Jordi; MARTÍNEZ, Raül-David; PRADILLA, Miquel Àngel (ed.). *La lingüística de Pompeu Fabra*. Vol. 2. Alacant: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana: Universitat Rovira i Virgili, p. 381-394. (Symposia Philologica; 3 i 4)
- MIRALLES, Carles (2000). «Lèxic comú i lèxic d'especialitat en el DIEC». A: *Jornades per a la Cooperació en l'Estandardització Lingüística*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, p. 209-213. (Sèrie Jornades Científiques; 9)
- PALOMA, David (2013). «El diccionari de Pere Labèrnia». *El Punt Avui* (Cultura) (29 novembre).
- RAFEL, Joaquim (2005). *Lexicografia*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.
- VIGO, Josep (2000). «El lèxic científic en la segona edició del DIEC». A: *Jornades per a la Cooperació en l'Estandardització Lingüística*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, p. 215-224. (Sèrie Jornades Científiques; 9)